

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามตัวแปรเขตที่ตั้งของโรงเรียน คือ โรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการศึกษาคำรา เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา แล้วสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการและมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่ 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี สกลนคร หนองคาย เลย และขอนแก่น เป็นจำนวน 509 ฉบับ ได้รับกลับคืนจำนวน 475 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.32 แยกเป็นแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำนวน 133 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.08 และจากผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำนวน 342 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.53 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่าง มีชนิม เลขคณิตของการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามและสภาพโรงเรียน

1.1 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารโรงเรียนซึ่งส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุ 45

ปีขึ้นไป มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มีประสบการณ์ในการบริหารงานในโรงเรียน

ประถมศึกษา 21 ปีขึ้นไป และเคยผ่านการศึกษาหรือการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งได้รับความรู้จากการอบรมสัมมนา

1.2 รายละเอียดทั่วไปเกี่ยวกับสภาพโรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 9 ส่วนใหญ่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีพื้นที่ตั้งแต่ 15 ไร่ขึ้นไป โรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลส่วนใหญ่มักมีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนระหว่าง 360-719 คน และมีครู 20-40 คน แต่โรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลส่วนใหญ่มักมีจำนวนนักเรียนในโรงเรียนระหว่าง 120-359 คน และมีครูน้อยกว่า 10 คน

2. บัณฑิตการศึกษาดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา

2.1 บัณฑิตการศึกษาดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนรวมหมดทุกด้าน

บัณฑิตการศึกษาดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนโดยส่วนรวม ทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 บัณฑิตการศึกษาดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนแยกเป็นรายด้าน

2.2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีบัณฑิตการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย แต่ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีบัณฑิตอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับรายชื่อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีอยู่เพียงข้อเดียว ได้แก่ น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

2.2.2 การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีบัณฑิตการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับรายชื่อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมี

อยู่เพียง 5 ข้อ ได้แก่ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลไม่เพียงพอ นักเรียนไม่ได้รับการตรวจวัดสายตาตามที่ต้องการ ยาและเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาลมีไม่เพียงพอ นักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตามที่ต้องการ นักเรียนได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันตามที่ต้องการ

2.3 การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับรายชื่อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีอยู่เพียง 2 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ และโรงเรียนขาดแคลนหนังสือและเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ

2.4 การบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีปัญหาการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับรายชื่อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีอยู่เพียงข้อเดียว ได้แก่ โรงเรียนได้ร้งงบประมาณในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนไม่เพียงพอ

3. การเปรียบเทียบปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ประถมศึกษา

3.1 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน รวมหมดทุกด้าน

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมี ปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การเปรียบเทียบปัญหาการจัดการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
แยกเป็นรายด้าน

3.2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหาร
โรงเรียนที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาการจัดการสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ
ในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอก
เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล
ในข้อต่อไปนี้

3.2.1.1 น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอกับความต้องการของ
นักเรียน

3.2.1.2 จำนวนโต๊ะเรียน ม้านั่งไม่เพียงพอกับจำนวน
นักเรียน

3.2.1.3 ส้วมไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

3.2.1.4 อาคารเรียนมีขนาดไม่พอเหมาะกับจำนวนนักเรียน

3.2.1.5 สนามและบริเวณโรงเรียนโดยทั่วไปยังไม่สะอาดพอ

3.2.1.6 ท่าเลและสถานที่ตั้งของโรงเรียนไม่เหมาะสม

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมี
ปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้

3.2.1.7 การระบายอากาศภายในห้องเรียนยังไม่ดีพอ

3.2.1.8 เสียงจากภายนอกโรงเรียนก่อให้เกิดเหตุรำคาญ

3.2.1.9 บริเวณโรงเรียนโดยทั่วไปมักมีน้ำท่วมขัง

3.2.2 การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน
ที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล
มีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้

3.2.2.1 อุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ภายในห้องพยาบาล
หรือมุมพยาบาลมีไม่เพียงพอ

- ต้องการ
- 3.2.2.2 นักเรียนไม่ได้รับการตรวจวัดสายตาตามที่
- มีไม่เพียงพอ
- 3.2.2.3 ยาและเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาล
- 3.2.2.4 นักเรียนและครูยังขาดการส่งเสริมด้านสุขภาพจิต
- 3.2.2.5 การจัดบริการแนะแนวสุขภาพให้กับนักเรียนยังไม่ดีพอ
- 3.2.2.6 โรงเรียนไม่สามารถจัดให้มีผู้ดูแลห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลได้
- 3.2.2.7 พ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อการจัดบริการสุขภาพของโรงเรียน
- 3.2.2.8 นักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันตามที่ต้องการ
- 3.2.2.9 ห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลของโรงเรียนยังจัดไม่เหมาะสม
- 3.2.2.10 การจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนยังไม่ดีพอ
- 3.2.2.11 นักเรียนที่เจ็บป่วยไม่ได้รับการติดตามผลการรักษาพยาบาล
- 3.2.2.12 นักเรียนไม่ได้รับภูมิคุ้มกันโรคตามความจำเป็นอย่างสม่ำเสมอ
- 3.2.2.13 โรงเรียนมีปัญหาในเรื่องการส่งนักเรียนไปรับการรักษาจากสถานพยาบาลในท้องถิ่น
- 3.2.2.14 การลงบันทึกบัตรสุขภาพของนักเรียนยังไม่สมบูรณ์
- 3.2.3 การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย

ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้

- 3.2.3.1 โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
  - 3.2.3.2 ครูขาดการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
  - 3.2.3.3 โรงเรียนขาดแคลนหนังสือและเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
  - 3.2.3.4 ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพไม่สามารถจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนปฏิบัติได้จริง
  - 3.2.3.5 ครูไม่ได้รับการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพโดยผู้บริหารโรงเรียน
  - 3.2.3.6 พ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมพิเศษหรือกิจกรรมเสริมความรู้ด้านสุขภาพ
  - 3.2.3.7 การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
  - 3.2.3.8 การจัดการสุขภาพไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
  - 3.2.3.9 ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพไม่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์ของบทเรียนได้อย่างครบถ้วนและสม่ำเสมอ
- 3.2.4 การบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตและนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล มีปัญหาการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้
- 3.2.4.1 โรงเรียนได้ริ้งงบประมาณในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนไม่เพียงพอ

- 3.2.4.2 ครูยังขาดความรู้และทักษะในการจัดดำเนินงาน
โครงการสุขภาพในโรงเรียน
- 3.2.4.3 การวางแผนดำเนินงานโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนยังไม่เหมาะสม
- 3.2.4.4 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงานโครงการ
สุขภาพในโรงเรียนน้อยเกินไป
- 3.2.4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียน และชุมชน
ในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียนยังไม่ดีพอ
- 3.2.4.6 โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการจัด
ดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
- 3.2.4.7 โรงเรียนไม่ได้ชี้แจงหรือทำความเข้าใจให้
นักเรียนและครู เข้าใจ เกี่ยวกับการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
- 3.2.4.8 โรงเรียนขาดการประสานงานกับเจ้าหน้าที่
สาธารณสุขในท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา

- 4.1 ความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนรวม
หมดทุกด้าน
- ความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตาม
การรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ใน เขตและนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการ
ในการแก้ปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- 4.2 ความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
แยกเป็นรายด้าน
- 4.2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน
- ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ใน เขตและนอก เขต เทศบาลหรือ
สุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีความต้องการในการแก้ปัญหาการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน
อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับรายชื่อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีอยู่เพียงข้อเดียว ได้แก่ น้ำดื่มน้ำใช้ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

4.2.2 การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีความต้องการในการแก้ปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมาก

สำหรับรายชื่อที่มีความต้องการในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากในด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีอยู่เพียง 3 ข้อ ได้แก่ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลมีไม่เพียงพอ ยาและเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลมีไม่เพียงพอ นักเรียนไม่ได้รับการตรวจวัดสายตาตามที่ต้องการ

4.2.3 การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีความต้องการในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับรายชื่อที่มีความต้องการในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีอยู่เพียง 2 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ และครูขาดการอบรมเพิ่มเติมในเรื่องการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ ส่วนรายชื่อที่มีความต้องการในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีอีก 4 ข้อ ได้แก่ ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพไม่สามารถจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง โรงเรียนขาดแคลนหนังสือและเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพยังขาดความรู้และทักษะทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีสอน พ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมพิเศษหรือกิจกรรมเสริมความรู้ด้านสุขภาพ

4.2.4 การบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ใน เขตและนอก เขต เทศบาลหรือ
สุขาภิบาล ส่วนใหญ่มีความต้องการในการแก้ปัญหาการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนอยู่
ในระดับปานกลาง

สำหรับรายชื่อที่มีความต้องการในการแก้ปัญหายู่ในระดับมาก
ในด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ใน
เขตและนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล มีอยู่เพียง 2 ข้อได้แก่ โรงเรียนได้รับงบประมาณใน
การจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ โรงเรียนไม่สามารถประเมินผล
การจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ส่วนรายชื่อที่มีความต้องการในการ
แก้ปัญหายู่ในระดับมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล
มีอีก 2 ข้อ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการพัฒนาสุขภาพของ
นักเรียนยังไม่ดีพอ และการวางแผนดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนยังไม่เหมาะสม

5. การเปรียบเทียบความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพใน
โรงเรียนประถมศึกษา

5.1 การเปรียบเทียบความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพ
ในโรงเรียนรวมหมดทุกด้าน

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ใน เขตและนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความ
ต้องการในการแก้ปัญหการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน โดยส่วนรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 การเปรียบเทียบความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพ
ในโรงเรียนแยกเป็นรายด้าน

5.2.1 การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหาร
โรงเรียนทั้งที่อยู่ใน เขตและนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหการจัด
สิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับ
รายชื่อที่มีความต้องการในการแก้ปัญหแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน

10 ข้อ โดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหา มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ใน เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้

- 5.2.1.1 น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ กับความต้องการของ
นักเรียน
- 5.2.1.2 จำนวนโต๊ะเรียน ม้านั่งไม่เพียงพอ กับจำนวน
นักเรียน
- 5.2.1.3 ส้วมไม่เพียงพอ กับจำนวนนักเรียน
- 5.2.1.4 สนามและบริเวณโรงเรียนโดยทั่วไปยังไม่
สะอาดพอ
- 5.2.1.5 อาคารเรียนมีขนาดไม่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน
- 5.2.1.6 ทำและสถานที่ตั้งของโรงเรียนยังไม่เหมาะสม
- ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ใน เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมี
ปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้
- 5.2.1.7 การระบายอากาศภายในห้องเรียนยังไม่ดีพอ
- 5.2.1.8 แสงสว่างภายในห้องเรียนไม่เพียงพอ
- 5.2.1.9 เสียงจากภายนอกโรงเรียนก่อให้เกิดเหตุรำคาญ
- 5.2.1.10 บริเวณโรงเรียนโดยทั่วไปมักมีน้ำท่วมขัง
- 5.2.2 การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน
ที่อยู่ใน เขตและนอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหาการจัดบริการ
สุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียน
ที่อยู่นอก เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหา มากกว่าผู้บริหารโรงเรียน
ที่อยู่ใน เขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้
- 5.2.2.1 อุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ภายในห้อง
พยาบาลหรือมูบพยาบาลมีไม่เพียงพอ
- 5.2.2.2 ยาและเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาลหรือมูบ
พยาบาลมีไม่เพียงพอ

- 5.2.2.3 นักเรียนไม่ได้รับการตรวจวัดสายตาคตามที่ต้องการ
- 5.2.2.4 การจัดบริการแนะแนวสุขภาพให้กับนักเรียนยังไม่ดีพอ
- 5.2.2.5 นักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตามที่ต้องการ
- 5.2.2.6 นักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันตามที่ต้องการ
- 5.2.2.7 พ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความสนใจต่อการจัดบริการสุขภาพของโรงเรียน
- 5.2.2.8 โรงเรียนไม่สามารถจัดให้มีผู้ดูแลห้องพยาบาล หรือมุมพยาบาลได้
- 5.2.2.9 ห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลของโรงเรียนยังจัดไม่เหมาะสม
- 5.2.2.10 การจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนยังไม่ดีพอ
- 5.2.2.11 นักเรียนที่เจ็บป่วยไม่ได้รับการติดตามผลการรักษาพยาบาล
- 5.2.2.12 นักเรียนไม่ได้รับภูมิคุ้มกันโรคตามความจำเป็นอย่างสม่ำเสมอ
- 5.2.2.13 การลงบันทึกบัตรสุขภาพของนักเรียนยังไม่สมบูรณ์
- 5.2.2.14 โรงเรียนมีปัญหาเรื่องการส่งนักเรียนไปรับการรักษาจากสถานพยาบาลในท้องถิ่น

5.2.3 การเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้

- 5.2.3.1 โรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
- 5.2.3.2 ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพไม่สามารถจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง
- 5.2.3.3 โรงเรียนขาดแคลนหนังสือและเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
- 5.2.3.4 ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพยังขาดความรู้และทักษะทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีสอน
- 5.2.3.5 พ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมพิเศษหรือกิจกรรมเสริมความรู้ด้านสุขภาพ
- 5.2.3.6 ครูไม่ได้รับการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพโดยผู้บริหารโรงเรียน
- 5.2.3.7 การจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
- 5.2.3.8 ครูที่สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพไม่สามารถประเมินผลตามจุดประสงค์ของบทเรียนได้อย่างครบถ้วนและสม่ำเสมอ
- 5.2.3.9 การจัดบริการสุขภาพไม่เป็นตัวอย่างที่ดีแก่การสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ
- 5.2.4 การบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหาการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลในข้อต่อไปนี้
- 5.2.4.1 โรงเรียนได้รับงบประมาณในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนไม่เพียงพอ
- 5.2.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชนในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียนยังไม่ได้พอ

5.2.4.3 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดดำเนินงาน

โครงการสุขภาพในโรงเรียนน้อยเกินไป

5.2.4.4 ครูยังขาดความรู้และทักษะในการจัดดำเนินงาน

โครงการสุขภาพในโรงเรียน

5.2.4.5 การวางแผนดำเนินงานโครงการสุขภาพใน

โรงเรียนยังไม่เหมาะสม

5.2.4.6 โรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับคณะกรรมการจัด

ดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

5.2.4.7 โรงเรียนขาดการประสานงานกับเจ้าหน้าที่

สาธารณสุขในท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2.4.8 โรงเรียนไม่ได้ทำการชี้แจงหรือทำความเข้าใจ

ให้นักเรียนและครู เข้าใจ เกี่ยวกับการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

การอภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่องปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลเฉพาะในประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนในระดับน้อย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหายุ่งยากในระดับปานกลาง และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วย อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในย่านชุมชนและมีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ มีพื้นที่น้อยกว่าโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ตลอดจนโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลอยู่ใกล้แหล่งทรัพยากรที่จะสนับสนุนด้านงบประมาณที่ใช้ในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ จึงทำให้มีปัญหายุ่งยากในระดับน้อย ตรงกันข้ามกับโรงเรียน

ที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ไกลจากแหล่งชุมชน ทำให้ขาดแหล่งที่จะสนับสนุนด้านงบประมาณในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหากการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย แต่มีความต้องการในการแก้ปัญหากการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความกระตือรือร้นที่จะแก้ปัญหาสีงแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ถูกสุขลักษณะ อาจเนื่องจากความต้องการที่จะพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพซึ่งการจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ดีขึ้นจะมีผลต่อความเป็นอยู่และสภาพจิตใจของครูและนักเรียน รวมทั้งยังเป็นสิ่งที่เชิดหน้าชูตาของโรงเรียนอีกด้วย นอกจากนี้ถ้าผู้บริหารโรงเรียนสามารถจัดสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น จะเป็นตัวอย่างให้แก่ชุมชนในการแก้ปัญหาสีงแวดล้อมตลอดจนสามารถเป็นเหตุจูงใจให้พ่อแม่หรือผู้ปกครองนักเรียนพาบุตรหลานของตนเข้าศึกษาในโรงเรียน

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการในด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความต้องการอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหากการจัดบริการสุขภาพอยู่ในระดับมาก ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหากการจัดบริการสุขภาพอยู่ในระดับมากในข้อต่อไปนี้ อุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมูมพยาบาลมีไม่เพียงพอ นักเรียนไม่ได้รับการตรวจวัดสายตาตามที่ต้องการ ยาและเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาลหรือมูมพยาบาลมีไม่เพียงพอ นักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตามที่ต้องการ นักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันตามที่ต้องการ โดยอาจเนื่องมาจากโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลตั้งอยู่ห่างไกลจากชุมชน และการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้ได้รับบริการทางการแพทย์หรือสาธารณสุขไม่ทั่วถึง ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลจึงมีความต้องการในด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับมากเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว

1.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาลมีปัญหาด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการ ในการแก้ปัญหาการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร โรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีความตั้งใจสูงที่จะแก้ปัญหาการจัดบริการสุขภาพ ในโรงเรียน อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลตระหนัก ในความสำคัญของการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนว่ามีประโยชน์ต่อครู นักเรียน และบุคลากร ทุกคนในโรงเรียน เพราะการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนที่ดีจะสามารถค้นหานักเรียนที่เจ็บป่วย และรักษาได้ทันทั่วถึง ซึ่งเป็นนิมิตหมายอันดีว่าสักวันหนึ่งโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาลจะสามารถจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2. ปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน แยกเป็นรายข้อ

2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับ มาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องน้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ กับ ความต้องการของนักเรียน ผลจากการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรา กาญจนารัตน์ (2516: 69-71) วิทย์ แก้วเกษม (2516: 69-71) ทิพา จันทระคามิ (2525: 108-114) ที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จัดน้ำดื่ม น้ำใช้ไม่ถูกสุขลักษณะ และมีจำนวน ไม่เพียงพอ และตรงกับรายงานการวิจัยโครงการวิจัยและวางแผนเพื่อพัฒนาการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2521: 19) ที่พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียง เหนือต่างก็มีน้ำดื่ม น้ำใช้ในสภาพที่มีความสะอาดปานกลาง เช่น น้ำฝน น้ำบ่อ หรือสระ และมีปัญหาในด้านความไม่เพียงพอหรือขาดแคลน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่อยู่นอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาลมีภาระสำหรับรองรับหรือกักเก็บน้ำจำนวนน้อย ทำให้โรงเรียนไม่ สามารถจัดน้ำดื่ม น้ำใช้ได้เพียงพอกับความ ต้องการของนักเรียน เมื่อผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล จึงมีความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าเช่นกัน

2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการระบายอากาศภายในห้องเรียนยังไม่ดีพอ เสียงจากภายนอกโรงเรียนก่อให้เกิดเหตุรำคาญ บริเวณโรงเรียนโดยทั่วไปมักมีน้ำท่วมขัง อาจเนื่องมาจากโรงเรียนตั้งอยู่ในเขตเมือง ทำให้มีปัญหามลภาวะต่าง ๆ และมีการสัญจรไปมาสะดวก จึงทำให้โรงเรียนได้รับเสียงจากภายนอกและก่อให้เกิดเหตุรำคาญ ผลการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กาญจนา บุญมี (2527: 150) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ขนาดใหญ่และกลาง ส่วนใหญ่มีสิ่งก่อเหตุรำคาญ เสียงและกลิ่นจากภายนอก

2.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งมีข้อคิดหรือเหตุผลที่อาจนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

2.3.1 เรื่องอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลมีไม่เพียงพอ และเรื่องยาและเวชภัณฑ์ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลมีไม่เพียงพอ ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหา มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนยาและเวชภัณฑ์ที่ใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาล ซึ่งจะเห็นได้จากผลการวิจัยในด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนในครั้งนี้ ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาด้านงบประมาณในการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลไม่สามารถจัดซื้ออุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนยาและเวชภัณฑ์ที่ใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลได้เพียงพอ ผลการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภา ศรีสุโกศล (2524: 40-43) ที่พบว่า การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในโครงการสุขภาพสายการศึกษาที่มีสภาพที่ดีเป็นส่วนใหญ่ แต่บริการที่ต้องแก้ไขคือ การจัดยาและเวชภัณฑ์

ที่จำเป็น และตรงกับรายการการวิจัยของ สมคิด รักษาสมัย และคณะ (2526: 56-62) ที่พบว่า ระดับคุณภาพการจ้ดบริการอนามัยของโรงเรียนทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับดี ส่วนเรื่องที่ควรแก้ไขคือ การจัดเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาล เมื่อผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จึงมีความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าเช่นกัน

2.3.2 เรื่องนักเรียนไม่ได้รับการตรวจวัดสายตาตามที่ต้องการ ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าครูที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลทำการตรวจวัดสายต่านักเรียนไม่เป็นหรือไม่สนใจที่จะจัดทำ อาจเนื่องมาจากครูไม่มีความรู้ในด้านการตรวจวัดสายตา เพราะไม่เคยเรียนวิชาสุขศึกษา หรือเคยเรียนในวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียนมาบ้าง แต่ก็ไม่ได้ฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยการติดตามผลโครงการสุขภาพสายการศึกษา กรมพลศึกษา (ม.ป.ป :17) ที่พบว่า ครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่มีวุฒิทางสุขศึกษา ร้อยละ 65.5 ด้วยสาเหตุนี้อาจทำให้ครูไม่สามารถตรวจวัดสายต่านักเรียนตามลำพังได้ และสาเหตุที่ครูไม่สนใจที่จะตรวจวัดสายต่านักเรียน อาจเป็นเพราะว่า ครูมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบมากทั้งในด้านการสอนและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผลการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพา จันทรคามิ (2525: 108-114) กาญจนา บุญมี (2527: 150-152) นภา ศรีสุโกศล (2524: 40-43) เด็ดแก้ว ตวีเศษศิลป์ (2530: 37) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับดี แต่บริการสุขภาพที่ต้องแก้ไข คือ การตรวจวัดสายต่านักเรียน เมื่อผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จึงมีความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าเช่นกัน

2.3.3 เรื่องนักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตามที่ต้องการ และนักเรียนไม่ได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันตามที่ต้องการ ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาที่มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลขาดการติดต่อประสานงานกับทางหน่วยงานสาธารณสุขในท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีงานที่จะต้องทำล้นมือ จึงทำให้ไม่สามารถมาให้บริการแก่นักเรียนได้อย่างทั่วถึง นักเรียนจึงไม่ได้รับการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และไม่ได้รับการตรวจสุขภาพปากและฟันตามที่ต้องการ ผลการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญขึ้น เศษะกับพุทธ (2519: 67-74) ที่พบว่าโรงเรียนราษฎร์ระดับประถมศึกษามีการตรวจสุขภาพโดยแพทย์ทำปีละครั้ง สำหรับโรงเรียนประชาบาลส่วนใหญ่ไม่ได้ทำเลย และ นภา ศรีสุโกศล (2524: 40-43) ที่พบว่าการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติของโครงการสุขศึกษาสายการศึกษา มีสภาพที่ดีเป็นส่วนใหญ่ แต่บริการที่ต้องแก้ไขคือ การตรวจฟัน และจินดา บุญช่วย เกื้อกุล (2528: 60) ที่พบว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในภาคตะวันออกเฉียงเหนือรู้ว่าการตรวจสุขภาพนักเรียนอยู่ในระดับคุณภาพพอใช้ เมื่อผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จึงมีความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าเช่นกัน

2.3.4 เรื่องนักเรียนมีบัตรบันทึกสุขภาพไม่ครบทุกคน ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา และมีความต้องการในการแก้ปัญหามีอยู่ในระดับน้อย แต่มีปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาในเรื่องการลงบันทึกบัตรสุขภาพของนักเรียนยังไม่สมบูรณ์อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีบัตรบันทึกสุขภาพครบทุกคน แต่มีปัญหาเรื่องการลงบันทึกบัตรสุขภาพยังไม่สมบูรณ์ อาจเนื่องมาจากครุขาดความรู้และทักษะในการลงบันทึกบัตรสุขภาพ ทำให้การบันทึกบัตรสุขภาพนักเรียนเกิดความยุ่งยากและไม่สมบูรณ์ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะครูไม่เห็น

ความสำคัญของการบันทึกบัตรสุขภาพนักเรียนก็เป็นได้ รวมทั้งมีการติดตามหรือการนิเทศงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนไม่เพียงพอ ครูจึงไม่กระตือรือร้นที่จะจัดทำ ผลการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิรวรรณ ทิมากุล (2530: 59) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุดและไม่มีปัญหาเลยในเรื่องการจัดทำบัตรบันทึกสุขภาพนักเรียนยังไม่ครบ แต่ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการลงบันทึกบัตรสุขภาพนักเรียนมีความยุ่งยาก

2.4 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาและความต้องการในด้านการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 2 ข้อ ซึ่งมีข้อคิดหรือเหตุผลที่อาจนำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

2.4.1 เรื่องโรงเรียนขาดแคลนอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอน กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ และโรงเรียนขาดแคลนหนังสือและเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตเมือง ซึ่งใกล้กับแหล่งที่จะสนับสนุนด้านวิชาการไม่ว่าจะเป็นหนังสือ เอกสาร และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ โรงเรียนสามารถขอใช้บริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้ เช่น จากห้องสมุดประชาชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาในระดับอื่น ๆ เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือแม้กระทั่งโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ตรงกันข้ามกับโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ไกลจากเขตเมือง ห่างไกลจากแหล่งที่จะสนับสนุนด้านวิชาการจึงทำให้โรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลขาดแคลนอุปกรณ์ สื่อการสอน หนังสือ ตลอดจนเอกสารที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ ผลจากการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของฉวีวรรณ ไทพริบ (2524: 45-48) และ กาญจนา บุญมี (2527: 150-152) ที่พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มิมีหนังสือ ตำรา คู่มือ อุปกรณ์การสอน และเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับสุขศึกษาสำหรับครูและนักเรียนค้นคว้าบ้างเล็กน้อย ซึ่งไม่เพียงพอกับความต้องการของครูและนักเรียน เมื่อผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จึงมีความต้องการในการแก้ปัญหา มากกว่าเช่นกัน

2.4.2 เรื่องสุขปฏิบัติและสุขนิสัยของครูไม่เป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลรับรู้ว่ามียุทธศาสตร์อยู่ในระดับน้อย และมีความต้องการในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความประสงค์ที่จะให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนในด้านสุขปฏิบัติและสุขนิสัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมองเห็นความสำคัญของการปฏิบัติคนที่ดีของครูเพื่อเป็นแบบอย่างให้นักเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก อันจะมีผลทำให้นักเรียนเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ดังที่ สุชาติ โสภประยูร (2525: 134) ได้กล่าวไว้ว่า ครูเป็นสิ่งแวดล้อมที่สำคัญสำหรับนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

2.5 จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมียุทธศาสตร์และความต้องการในด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องโรงเรียนได้รับงบประมาณในการดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนไม่เพียงพอ โดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมียุทธศาสตร์และความต้องการในการแก้ปัญหามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ผลจากการวิจัยในข้อนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพา จันทรคามิ (2525: 108-114) และกาญจนา บุญมี (2527: 108-114) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหามากในเรื่องงบประมาณในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน เมื่อผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาดังกล่าวมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จึงมีความต้องการในการแก้ปัญหา มากกว่าเช่นกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการสุขภาพในโรงเรียน สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ดังนี้

1. เนื่องจากโรงเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาน้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับมาก ในฐานะที่เป็นผู้บริหารควรวางทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งใช้วิธีการดังนี้

1.1 เมื่อยามที่โรงเรียนขาดแคลนน้ำดื่ม น้ำใช้ ผู้บริหารโรงเรียนอาจให้นักเรียนนำน้ำจากบ้านมาเอง หรือให้ภารโรงใช้รถขนน้ำจากหมู่บ้านมาใช้ในโรงเรียน

1.2 ถ้าโรงเรียนไม่มีถังเก็บน้ำฝน ผู้บริหารโรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่นร่วมกันจัดสร้าง

1.3 ถ้าเป็นไปได้ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดสร้างประปาในโรงเรียนโดยอาศัยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากประชาชนในชุมชน

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนยานพาหนะและเวชภัณฑ์ที่ใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลอย่างเพียงพอ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรขอรับบริจาคเงินจากผู้มีจิตศรัทธา หรือขอรับบริจาคอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ตลอดจนยานพาหนะและเวชภัณฑ์ที่ใช้ภายในห้องพยาบาลหรือมุมพยาบาลจากหน่วยงานของทางราชการหรือเอกชน

3. ผู้บริหารโรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน เพื่อให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียนโดยเฉพาะด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน จนครูสามารถตรวจวัดสายตาให้นักเรียนได้ด้วยตนเอง

4. ผู้บริหารโรงเรียนควรติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องถิ่น เพื่อมาให้บริการตรวจสุขภาพนักเรียน ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ครูในเรื่องการอำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่มาให้บริการ

5. ผู้บริหารโรงเรียนควรติดต่อขอรับบริจาคหนังสือ เอกสาร ตลอดจนอุปกรณ์และสื่อการสอนที่ใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพจากสถาบันการศึกษาระดับอื่น ๆ เช่น จากมหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู เป็นต้น

6. ผู้บริหารโรงเรียนควรเป็นผู้นำให้ครูทุกคนร่วมมือกันในการแก้ปัญหาการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน

7. ศึกษาวิเคราะห์ความพร้อมการจัดอบรมครูระดับประถมศึกษาในลักษณะการฝึกปฏิบัติ (Work Shop) ในเรื่องต่อไปนี้

7.1 การผลิตและการใช้สื่อการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพจากวัสดุในท้องถิ่น

7.2 เนื้อหาและเทคนิควิธีสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตด้านสุขภาพ

7.3 การบันทึกบัตรสุขภาพของนักเรียน

8. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนอย่างค่อเนื่องและสม่ำเสมอ

9. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรจัดสรรงบประมาณไปยังโรงเรียนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนที่อยู่ในท้องถิ่นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาและความต้องการในการแก้ปัญหาด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก

10. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ควรมีการจัดอบรมผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดให้มีความรู้ความเข้าใจลักษณะงานของการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เพราะจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่นอก เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหา ด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง แต่กลับมีความต้องการในการแก้ปัญหา ดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงถึงความเอาใจใส่ของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนในเขตการศึกษาอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครูที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง เพื่อทำให้

ทราบถึงปัญหาและความต้องการของที่แท้จริง อันจะมีผลต่อการพัฒนาโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษารวบรวมเรื่องปัญหาและความต้องการในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนหรือครูที่รับผิดชอบงานด้านนี้โดยตรง โดยวิธีการสังเกตควบคู่กันใช้แบบสอบถาม หรือการสัมภาษณ์ เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการที่แท้จริงในการจัดดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน